

20 metų
prasmingų darbų

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJŲ RENGIMAS

Dr. Gediminas ČESONIS

Centrinės projektų valdymo agentūros
ekspertas

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

VIETOS PLĒTROS STRATEGIJOS STRUKTŪRA

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TURINYS

Įvadas

Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija ir gyventojų, kuriems taikoma vietos plėtros strategija, apibrėžtis

Teritorijos, kuriai rengiama vietos plėtros strategija, analizė

Vietos plėtros strategijos tikslai, uždaviniai ir jų įgyvendinimo stebėsenos rodikliai, įskaitant išmatuojamas rezultato siektinas reikšmes

Gyvenamosios vietovės bendruomenės dalyvavimo rengiant strategiją eiga

Vietos plėtros strategijos finansinis veiksmų planas

Vietos plėtros strategijos valdymo, stebėsenos ir vertinimo tvarka, iš kurios būtų matyti vietos veiklos grupės pajėgumas įgyvendinti strategiją

Rengdami strategiją prisiminkite, kad ji skirta įgyvendinti 2021-2027 m. ES fondų investicijų programą, dviejų jos konkrečių uždavinių veiklas:

4.7. Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes, nediskriminavimą ir aktyvų dalyvavimą, ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių

Skatinti aktyvesnį vietos bendruomenių dalyvavimą: rengiant ir įgyvendinant vietos plėtros strategijas **spręsti** vietos bendruomenei aktualias **gyventojų skurdo ir atskirties problemas**, t. y. taikyti prevencines priemones socialiai pažeidžiamiems ir socialinę riziką patiriantiems asmenims, padėti socialinę atskirtį patiriantiems asmenims įsitraukti į visavertį visuomenės gyvenimą, o asmenims iš pažeidžiamų grupių – įsitraukti į darbo rinką (įskaitant ėmimąsi savarankiško darbo, verslo) ir joje išsilaikyti.

4.9. Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdant integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas

Skatinti bendruomenėse **socialinį verslą**, padedantį vietoje spręsti pažeidžiamų grupių atskirties problemas: palaikyti socialinio verslo (t. y. kuriančio darbo vietas, paslaugas ir (ar) prekes sunkiau integruojamoms bendruomenės gyventojų grupėms) kūrimąsi ir plėtrą, per vietos plėtros strategijas remiant reikalingos įrangos įsigijimą, socialinio verslo pradinių produktų ir paslaugų sukūrimą, testavimą, rinkodaros priemonių kūrimą ir taikymą ir kt.

IVADO DALIS

(Miesto vietos plėtros strategijos forma)											
MIESTO 2022-2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA											
(įrašyti miesto pavadinimą)											
IVADAS											
<i>Trumpai aprašoma, ko siekiama įgyvendinant vietos plėtros strategiją.</i>											

Nepamirškite
įrašyti miesto
pavadinimą

Šioje dalyje nurodoma vietos plėtros strategiją parengusi miesto VVG ir vietos plėtros strategijos tikslas.

SVARBU – tai yra lyg santrauka, kurią perskaičius turi būti aišku kas, ko siekdamas (koks norimas pokytis), su kuo bendradarbiaudamas (įtraukiant) parengė strategiją.

VIETOS PLĖTROS
STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO
TERITORIJA
IR GYVENTOJŲ, KURIEMS
TAIKOMA VIETOS PLĖTROS
STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

Nepamirškite
 pridėti žemėlapią
 jei tai miesto
 dalies strategija

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

TERITORIJA

Trumpai aprašoma, vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija; jeigu vietos plėtros strategiją numatoma įgyvendinti miesto dalyje, pateikiamas šios miesto dalies ribų žemėlapis.

SVARBU – pateikiama tik esminė informacija – miesto (miesto dalies, miesto su priemiesčiais ar kelių miestų) pavadinimas (-ai), teritorijos plotas, teritorijos specifika (pagrindiniai požymiai), jei strategijos teritorija nesutampa su miesto teritorija, pateikiami argumentai dėl tokios teritorijos (pvz. miestas yra didesnis nei 150 tūkst. gyventojų, todėl strategija yra rengiama jo daliai).

Nepamirškite –
strategija visų pirma yra
skirta gyventojams

GYVENTOJAI

Trumpai aprašomi teritorijos, kuriai rengiama vietos plėtros strategija, gyventojai: apibūdinimas, gyventojų skaičius, tikslinės gyventojų grupės, į kurias bus orientuota vietos plėtros strategija: gyvenamosios vietovės marginalizuotos bendruomenės, asmenys su negalia, bedarbiai, ilgalaikiai bedarbiai, neaktyvūs asmenys, nedirbantis, nestudijuojantis ir nesimokantis jaunimas, kiti socialinę atskirtį patiriantys asmenys ir pan

SVARBU – pateikiama tik esminė informacija apie gyventojus, taip pat aprašant tik tas tikslines gyventojų grupes, kurioms skirta strategija (miesto ar savivaldybės daliai rengiant strategiją galima remtis viso miesto/savivaldybės gyventojų statistika, jei nėra įmanoma išskirti strategijos teritorijos duomenų):

- Gyventojų skaičius, jo pokytis per 5 metus ir pagrindinės to priežastys (pvz. migracija, gimstamumo mažėjimas), amžiaus struktūra
- Nurodomos ir aprašomos tikslinės grupės panaudojant prieinamus informacijos šaltinius – kokia gyventojų grupė, kiek jai priskiriamų gyventojų, gyventojų grupės pokytis per 5 metus, gyventojų grupės specifika (pvz., asmenys su negalia yra susibūrę į bendruomeninę organizaciją X, kurioje jie vykdo ... veiklą), kodėl ši tikslinė grupė pasirinkta

TERITORIJOS, KURIAI
RENGIAMA VIETOS
PLĖTROS STRATEGIJA,
ANALIZĖ

TERITORIJOS, KURIAI Rengiama vietos plėtros strategija, analizė

POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ

Pateikiama teritorijos vystymosi poreikių ir galimybių analizė, trumpai aprašant svarbiausius socialinei, ekonominei, demografini šios teritorijos būklei įtaką darančius teigiamus ir neigiamus veiksnius ir jų tarpusavio sąsajas, šiuos veiksnius apibūdinančius rodiklius palyginant su šalies ir kitų miestų arba miesto dalių rodikliais.

*Analizuojami duomenys ir informacija, turėtų būti aktualesniausia, bet **ne senesnė nei 2 metų ir ne trumpesnė nei 5 metų laikotarpio**, nebent tokių duomenų nėra dėl strategijoje nurodytų objektyvių priežasčių, gali būti pateikiami tekstine forma, lentelėmis ir grafikais arba žemėlapiais. Didesnės apimties informacija pateikiama vietos plėtros strategijos prieduose.*

Nepamirškite –
daugiau nereikia
geriau

SVARBU – tai nėra visaapimanti miesto analizė. Nereikia analizuoti tų sričių rodiklių, kurie nedaro tiesioginės įtakos strategijos tikslo (pokyčio pasiekimui).

Analizė turi būti koncentruota, bet kartu pagrindžianti strategijoje planuojamų pokyčių poreikį.

Analizuojami tik tie veiksniai, kurie apibendrinami SSGG analizėje, todėl po analizės dalies, kurios apibendrinimas yra SSGG analizės veiksnys rekomenduojama jį nurodyti ta formuluote, kuri perkeliama į SSGG matricą.

TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ

POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ

Pateikiama teritorijos vystymosi poreikių ir galimybių analizė, trumpai aprašant svarbiausius socialinei, ekonominei, demografini šios teritorijos būklei įtaką darančius teigiamus ir neigiamus veiksnius ir jų tarpusavio sąsajas, šiuos veiksnius apibūdinančius rodiklius palyginant su šalies ir kitų miestų arba miesto dalių rodikliais.

Analizuojami duomenys ir informacija, turėtų būti aktualiusia, bet ne senesnė nei 2 metų ir ne trumpesnė nei 5 metų laikotarpio, nebent tokių duomenų nėra dėl strategijoje nurodytų objektyvių priežasčių, gali būti pateikiami tekstine forma, lentelėmis ir grafikais arba žemėlapiais. Didesnės apimties informacija pateikiama vietos plėtros strategijos prieduose.

Nepamirškite –
daugiau nereiškia
geriau

SVARBU – analizuojami duomenys turi būti ne senesni nei 2 metų (2021 m.) ir ne trumpesnio nei 5 metų laikotarpio (2017-2021 m. arba 2018-2022 m.)

Duomenys turi būti apie miestą ar miesto dalį (Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos atveju – yra ir priemiesčių įtraukimo galimybė).

Informacijos šaltiniai – dažnu atveju tai nėra Valstybės duomenų agentūra, bet savivaldybės administracija ir/arba savivaldybės įstaigos, kurios turi daug duomenų apie tikslines grupes

Jei nėra galimybės kitaip gauti informacijos apie strategijos teritoriją, ją reikia išskaičiuoti (pvz., proporcingai gyventojų skaičiui, remiantis moksliniais tyrimais taikant prielaidas, ar pan.)

SSGG ANALIZĖ – STIPRYBĖS IR SILPNYBĖS (FAKTAI)

STIPRYBĖS

- ✓ Statiškos (analizuojamu laikotarpiu esančios, faktinės)
- ✓ Teigiamos (potencialas)
- ✓ **VIDINĖS** (t. y. Jūsų miesto ar jo dalies)

SILPNYBĖS

- ✓ Statiškos (analizuojamu laikotarpiu esančios, faktinės)
- ✓ Neigiamos (poreikiai)
- ✓ **VIDINĖS** (t. y. Jūsų miesto ar jo dalies)

SSGG ANALIZĖ – GALIMYBĖS IR GRĖSMĖS (MEGATENDENCIJOS)

GALIMYBĖS

- ✓ Dinamiškos (į ateitį orientuotos, tendencijos)
- ✓ Teigiamos
- ✓ **IŠORINĖS** (t. y. nuo Jūsų miesto ar jo dalies vykstančių pokyčių nepriklausančios)
- ✓ Ne apie tai ką daryti

GRĖSMĖS

- ✓ Dinamiškos (į ateitį orientuotos, tendencijos)
- ✓ Neigiamos
- ✓ **IŠORINĖS** (t. y. nuo Jūsų miesto ar jo dalies vykstančių pokyčių nepriklausančios)
- ✓ Ne apie tai ko nedaryti

SSGG ANALIZĖ

- ✓ SSGG analizės veiksniai ir jų ryšiai naudojami tikslo ir uždavinių formulavimui, todėl paprastai kiekvieno iš veiksmų turi būti ne daugiau nei uždavinių
- ✓ Kiekvienas veiksnys turi būti pagrįstas analizės aprašomojoje dalyje (tai ne „minčių lietaus“ rezultatas)
- ✓ Veiksniai nurodomi trumpomis, konkrečiomis formuluotėmis, nenurodant jose priežastingumo (...dėl ...)

VIETOS PLĒTROS STRATEGIJOS TIKSLAI,
UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO
STEBĖSENOS RODIKLIAI BEI INTEGRUOTO IR
NOVATORIŠKO STRATEGIJOS POBŪDŽIO
APIBŪDINIMAS

TIKSLAI

Tikslas (-ai) yra tai dėl ko yra rengiama strategija

1. TIKSLAS –

Trumpai aprašoma, kaip tikslas atliepia atliktą teritorijos poreikių ir galimybių analizę, kokioms SSGG analizėje nustatytoms tarpusavyje susijusioms silpnybėms (problemoms) išspręsti arba pasinaudoti stiprybėmis, galimybėmis ar sumažinti grėsmes yra skirtas tikslas.

Nurodomos tikslo pasirinkimo priežastys.

Jei vietos plėtros strategijoje yra daugiau nei vienas tikslas, ši lentelė gali būti atkartojama kiekvienam papildomam tikslui.

**Nepamirškite –
tikslas turi nurodyti
pokyčį**

SVARBU – vietos plėtros strategijos tikslai:

- turi būti įmanomi pasiekti – nustatyti atsižvelgiant į atliktą teritorijos poreikių ir galimybių analizę, įvertinus galimus išorinės aplinkos pokyčius (galimybes ir grėsmes) ir turimus išteklius;
- skirti atliekant SSGG analizę nustatytoms tarpusavyje susijusioms silpnybėms (problemoms) išspręsti arba pasinaudoti stiprybėmis, galimybėmis ar sumažinti grėsmes;

TIKSLO 1 ALTERNATYVA	TIKSLO 2 ALTERNATYVA
<i>Trumpai aprašoma, kuo ši alternatyva geresnė / blogesnė.</i>	<i>Trumpai aprašoma, kuo ši alternatyva geresnė / blogesnė.</i>

Alternatyva – tai ką galima daryti kitaip siekiant tų pačių pokyčių

SVARBU – nustatant kiekvieną tikslą, turi būti įvertinti alternatyvūs įvardytų problemų sprendimo (stiprybių, galimybių išnaudojimo ar grėsmių sumažinimo) būdai (bent dvi tikslo alternatyvos, tarp kurių nėra „status quo“ alternatyvos)

Alternatyvūs tikslai turi būti skirtingi, t. y. nurodyti skirtingus būdus problemoms išspręsti.

Nenaudokite aiškiai blogesnių, neįmanomų pasiekti tikslų alternatyvų, įvertinkite įmanomai objektyviau abi tikslo alternatyvas

	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	Siekiamą reikšmė
1.			
2.			
3.			

Pradinė reikšmė –
naujausia žinoma,
siekiamą reikšmė –
sutampa su strategijos
pabaiga

SVARBU – kiekvienas tikslas turi turėti stebėsenos rodiklius, suformuluotus kaip rezultato rodikliai, pagal kuriuos galima nustatyti tikslu sprendžiamų silpnybių (problemų) (išnaudojamų stiprybių, galimybių, šalinamų grėsmių) kiekybinį pokytį;

- rezultato rodiklis nurodo formuluojant tikslą vertinto vidinio veiksnio – silpnybės (problemos) arba stiprybės kiekybinį pokytį ir naudą, kurią gautų tiesioginiai vietos plėtros strategijos naudos gavėjai įgyvendinus šią strategiją;
- strategijos rezultato rodikliai turi siekti 2021–2027 metų investicijų programos 4.7 ir 4.9 konkrečių uždavinių rezultato rodiklių ir prisidėti prie tvarios miestų plėtros strategijos ir funkcinų zonų plėtros strategijos ir (arba) regiono plėtros plano tikslų įgyvendinimo
- kiekvienas tikslas turi turėti konkretų įgyvendinimo terminą, per kurį bus pasiekti suplanuoti rezultato (-ų) rodikliai (ne vėliau kaip iki 2029 m. III ketv.);

Regiono kategorija	Identifikavimo numeris	Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė reikšmė arba pamatinė vertė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis
Sostinės regionas	Specialusis	Pilietinės visuomenės ir privačiojo sektoriaus subjektai, dalyvavę rengiant ir (ar) įgyvendinant BIVP strategijas	Skaičius	42	2020	128	Tyrimo ataskaita
VVL regionas	Specialusis	Pilietinės visuomenės ir privačiojo sektoriaus subjektai, dalyvavę rengiant ir (ar) įgyvendinant BIVP strategijas	Skaičius	373	2020	688	Tyrimo ataskaita
VVL regionas	Specialusis	BIVP projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir (ar) darbo rinkoje, dalis	Procentai	31	2022	40	Tyrimo ataskaitos
Sostinės regionas	Specialusis	BIVP projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir (ar) darbo rinkoje, dalis	Procentai	31	2022	40	Tyrimo ataskaitos

SVARBU – regionų plėtros planų aktualias redakcijas rasite:

<https://2021.esinvesticijos.lt/igyvendinimas-1/regionu-pletros-planai>

Tvarios miestų plėtros ir funkcinių zonų plėtros strategijas rasite atitinkamų savivaldybių tinklalapiuose, teisės aktų registre, esinvesticijos.lt

1.1 UŽDAVINYS –

Trumpai aprašoma, kokiai konkrečiai silpnybei (problemai) išspręsti (arba pasinaudoti stiprybe) yra skirtas uždavinys, ir nurodomas konkretus siekiamas rezultatas, nurodantis uždaviniu sprendžiamos problemos (arba išnaudojamos stiprybės) kiekybinį pokytį, ir sukuriami produktai. Paaiškinama, kaip formuluojant uždavinį buvo naudojami SSGG analizės rezultatai. Nurodomos uždavinio pasirinkimo priežastys.

Jei vietos plėtros strategijoje yra daugiau uždavinių, informacija užpildoma apie kiekvieną uždavinį atskirai (kopijuojant lentelę).

**Nepamirškite –
uždavinys turi
prisidėti prie tikslo
pasiekimo**

SVARBU – vietos plėtros strategijos uždaviniai:

- Uždavinys yra skirtas konkrečiai silpnybei (problemai) išspręsti (arba pasinaudoti stiprybe) ir nurodo konkretų rezultatą (gali būti sprendžiama ne viena silpnybė ar pasinaudojama ne viena stiprybe, jei jos tarpusavyje susijusios)
- Uždavinio formuluotė turi rodyti baigtinį procesą (padidinti, pasiekti, sumažinti ir pan.)
- Turi būti nustatomi bent du uždaviniai kiekvienam tikslui
- Aprašant uždavinį turi būti nurodomi SSGG analizės veiksmių ryšiai, kuriais pasinaudojant bus sprendžiama problema
- Uždaviniui įgyvendinti (rezultatui pasiekti ir produktams sukurti) pakanka vietos plėtros strategijoje suplanuotų finansinių išteklių

UŽDAVINIAI

1.1 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.1 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
 <i>Trumpai aprašoma, kuo ši alternatyva geresnė / blogesnė.</i>	<i>Trumpai aprašoma, kuo ši alternatyva geresnė / blogesnė.</i>

Alternatyva – tai ką galima daryti kitaip siekiant tų pačių pokyčių

SVARBU – nustatant kiekvieną uždavinį, turi būti įvertinti alternatyvūs įvardytos silpnybės (problemos) sprendimo (arba stiprybės išnaudojimo) būdai (bent dvi uždavinio alternatyvos, tarp kurių nėra „status quo“ alternatyvos)

Alternatyvūs uždaviniai turi būti skirtingi, t. y. nurodyti skirtingus būdus problemoms išspręsti (arba išnaudoti stiprybę).

Nenaudokite aiškiai blogesnių, neįmanomų įgyvendinti uždavinių alternatyvų, įvertinkite įmanomai objektyviau abi uždavinio alternatyvas

UŽDAVINIAI

Pradinė reikšmė –
naujausia žinoma,
siekiama reikšmė –
sutampa su strategijos
pabaiga

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiama reikšmė
1.										
2.			+							
3.										

SVARBU – uždaviniui nustatyti produkto rodikliai, atitinkantys 2021–2027 metų investicijų programos 4.7 ir 4.9 konkretiems uždaviniams nustatytus produkto rodiklius ir nurodantys šių rodiklių planuojamus kiekybinius pokyčius

kiekvienas uždavinys turi turėti konkretų įgyvendinimo terminą, per kurį bus pasiekti suplanuoti produkto (-ų) rodikliai (ne vėliau kaip iki 2029 m. pabaigos);

UŽDAVINIAI

Regiono kategorija	Identifikavimo numeris	Rodiklis	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė(2029 m.)
VVL regionas	Specialusis	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	Skaičius	0	650
Sostinės regionas	Specialusis	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	Skaičius	0	131
Sostinės regionas	Specialusis	Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ar plėtrai	Skaičius	0	26
VVL regionas	Specialusis	Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ar plėtrai	Skaičius	0	129

BENDRUOMENĖS ĮTRAUKIMAS

GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANČIAI STRATEGIJĄ EIGA

VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS

Trumpai aprašomi miesto VTG atlikti vietos plėtros strategijos projekto viešieji pristatymai ir konsultacijos dėl vietos plėtros strategijos tikslų, uždavinių ir veiksmų su gyvenamosios vietovės bendruomene, neįtraukus binėmis organizacijomis, įmonėmis, kitomis institucijomis, įstaigomis ir organizacijomis:

- kuriais vietos plėtros strategijos rengimo etapais šios strategijos projektas buvo viešinamas,
- konsultuojamasi, dėl kokių klausimų,
- taikyti konsultavimosi būdai,
- pagrįsta, kad pasirinkti viešinimo ir konsultavimosi būdai pakankami, siekiant užtikrinti kuo platesnį visų gyventojų grupių įtraukimą),
- pagrindiniai konsultavimosi rezultatai (gauti pasiūlymai ir jų įvertinimas).

Išsamesnė informacija (klausimynai, straipsniai ir pan.) turi būti pateikiami kaip priedai.

Nepamirškite –
reikalingi įrodymai -
dokumentuokite

SVARBU – bendruomenės įtraukimas į strategijos rengimą svarbus siekiant atliepti vietos bendruomenės ir tikslinių grupių lūkesčius, aptarti ir įvertinti pasirinktų alternatyvių tikslų ir uždavinių įgyvendinimo galimybes, aptarti potencialių veiksmų planą

The background features a light gray field with several orange geometric elements: a horizontal bar across the middle, a vertical bar on the right side, and a large curved shape in the bottom right corner.

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS

FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS

1. TIKSLAS -			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2022-2029 m.
1.1.1. Veiksmas	Veiksmo vykdytojas arba vykdytojo atrankos principai, jeigu tą patį veiksmą gali atlikti keli subjektai	Europos socialinis fondas -									
		Europos regioninės plėtros fondas									
		L.R. valstybės biudžetas									
		Savivaldybės biudžeto lėšos									
		Privačios lėšos									
	It viso veiksmui:										

Visos planuojamos išlaidos turi būti pagrįstos

SVARBU – veiksmai turi būti išdėstyti pagal uždavinius ir atitikti šiuos reikalavimus:

- uždaviniui priskirti veiksmai turi tiesiogiai prisidėti prie uždavinio įgyvendinimo;
- veiksmai yra efektyviausi ir racionaliausi būdai, kaip įgyvendinti uždavinį;
- veiksmai yra suprantami, teisėti ir praktiškai įgyvendinami (gali būti pradėti įgyvendinti ne vėliau kaip paskutiniais Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų administravimo laikotarpio metais, t. y. 2027 m. pabaigoje, ir baigti įgyvendinti ne vėliau kaip per 2 metus nuo Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų administravimo laikotarpio pabaigos, t. y. 2029 m. pabaigoje);
- veiksmai atitinka 2021–2027 metų investicijų programos 4.7 ir 4.9 konkrečius uždavinius ir jiems priskirtas veiklas

FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS

SVARBU – būtina numatyti ne tik lėšas strategijos įgyvendinimui, bet ir jos administravimui

Administravimui skirta lėšų suma gali sudaryti iki 20 proc. vietos plėtros strategijai numatytų ES+VB lėšų, bet ne daugiau nei 200 tūkst. eurų:

$$AL = SIV * 0,2$$

Vietos plėtros strategijos prašoma finansuoti vertė apima strategijos įgyvendinimui skirtas lėšas ir administravimui skirtas lėšas (ES+VB):

$$SV = AL + SIV = SIV + SIV * 0,2 = 1,2 SIV$$

Minimalus prisidėjimas yra 7,5 proc. įgyvendinimo lėšų:

$$BF = SIV * 0,075$$

Bendra strategijos vertė (su minimaliu nuosavu prisidėjimu):

$$BSV = SV + BF = 1,2SIV + 0,075SIV = 1,275SIV$$

Lėšos strategijos įgyvendinimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +									
Europos regioninės plėtros fondas									
L.R. valstybės biudžetas									
Savivaldybės biudžeto lėšos									
Privačios lėšos									
Lėšos strategijos administravimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Europos regioninės plėtros fondas									
L.R. valstybės biudžetas									
Savivaldybės biudžeto lėšos									
Privačios lėšos									
Iš viso vietos plėtros strategijai:									
Europos socialinis fondas +									
Europos regioninės plėtros fondas									
L.R. valstybės biudžetas									
Savivaldybės biudžeto lėšos									
Privačios lėšos									

FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS

Lėšos strategijos įgyvendinimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +									
Europos regioninės plėtros fondas									
LR valstybės biudžetas									
Savivaldybės biudžeto lėšos									
Privačios lėšos									

Savivaldybės prisidėjimo skaičiavimas:

$X = ES + VB + \text{Savivaldybės biudžeto lėšos (SB)} + \text{Privačios lėšos (viso)}$

Y – prisidėjimo procentas

$Y = SB/X * 100$ (proc.)

Lėšos strategijos administravimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Europos regioninės plėtros fondas									
LR valstybės biudžetas									
Savivaldybės biudžeto lėšos									
Privačios lėšos									

Iš viso vietos plėtros strategijai:									
Europos socialinis fondas +									
Europos regioninės plėtros fondas									
LR valstybės biudžetas									
Savivaldybės biudžeto lėšos									
Privačios lėšos									

VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA

VPS VALDYMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS IR KEITIMAI

Trumpai aprašomi:

- už veiksmų, skirtų vietos plėtros strategijai įgyvendinti, atranką, strategijos įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną atsakingi miesto VVG organai;
- įgyvendinimo procedūra, nustatant, kaip bus atrenkami veiksmų ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojai, užtikrinant Taisyklių 4.5 papunktyje nurodytų principų įgyvendinimą;
- vietos plėtros strategijos stebėsenos tvarka, užtikrinanti, kad nuolat būtų renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiektas rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, atrinktus finansuoti ir baigtus įgyvendinti projektus ir ši informacija būtų pateikiama Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai ir viešinama ne rečiau kaip kartą per metus;
- vietos plėtros strategijos pakeitimų inicijavimo procedūra.

Nepamirškite partnerystės principo viso įgyvendinimo proceso metu

SVARBU – būtina aprašyti kaip bus įgyvendinami horizontalieji principai (partnerystės ir atvirumo, lyčių lygybės, nediskriminavimo ir jaunimo dalyvavimo) atrenkant veiksmų/projektų vykdytojus.

Stebėsenos tvarka turi būti aprašoma nurodant kas, kada, kokią informaciją ir kam pateikia, kokie informacijos šaltiniai naudojami, kur ir kokiais terminais skelbiama apibendrinta informacija. Strategijos pakeitimų inicijavimo procedūra aprašoma nurodant kas turi iniciatyvos teisę, kaip priimamas sprendimas dėl pakeitimų, kokie terminai.

PROJEKTŲ
ADMINISTRAVIMO IR
FINANSAVIMO
TAISYKLĖS

PROJEKTŲ ADMINISTRAVIMO IR FINANSAVIMO TAISYKLĖS (PAFT)

- PAFT patvirtintos Finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“
- PAFT reglamentuojama iš 2021–2027 metų Europos Sąjungos (toliau – ES) fondų lėšų finansuojamų pavienių ir jungtinių projektų, atrankos, finansavimo ir įgyvendinimo tvarka.
- Svarbiausios nuostatos dėl projektų:
  - Nėra ribojimų dėl projektų trukmės, tačiau visų projektų trukmė - ne ilgiau nei iki 2029 m. III ketv.
  - PVM projektams iki 5 mln. eurų projektų vertinimo metu yra nevertinamas, tačiau gali būti įvertinamas projekto įgyvendinimo pabaigoje
  - Išlaidos apmokamos kompensavimo būdu, tačiau projekto įgyvendinimui galima gauti avansą

SUPAPRASTINTI MOKĖJIMAI PROJEKTAMS

- Įgyvendintų privalomų matomumo ir informavimo priemonių apie ES fondų investicijų veiklas fiksuotoji suma
- 7 proc. netiesioginių išlaidų fiksuotoji norma

KLAUSIMAI?

20 metų
prasmingų darbų

